Tampere, Hervanta 7.9.2016

Uudisrakennus Tampereen Hervannassa on jo harjakorkeudessa. Syyskuun alussa Kuurosokeiden Toimintakeskuksen aistipuutarhan kukat kukkivat vielä komeasti. Kuva: Pentti Pietiläinen. ◆

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

9
2016

Presidentti Niinistö EDbU:n suojelijaksi

Kuinka risuaidasta tuli #hashtag

Sisältö

Pääkirjoitus: Viestintää!....3
Elämää someviidakossa....4
Kuinka risuaidasta tuli #hashtag....6
Digitaaliset palvelut ja saavutettavuus....7
Euroopan nuorten kuurojen kesäleiri....8
Syksyn esteetön elokuvatapaus....11
Tule herättelemään aistejasi Koskettavin veistos -näyttelyyn....13
ValmisPaula: Juhlaa arjen keskellä....15
Oma järjestö....16
Ilmoitukset....19
Takakansi: Tampere, Hervanta 7.9.2016....24

Kannen kuvassa risuaitaa Helsingin Seurasaaressa syksyllä 2015. Kuva: **Tuija Wetterstrand**.

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy viikolla 42 (viimeistään 21.10.)

TUNTOSARVI
42. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Tuija Wetterstrand

Päätoimittaja
tiedottaja Tuija Wetterstrand, p. 040 753 2026, s-posti: tiedotus@kuurosokeat.fi.

Viestinnän yhteistyöryhmä 2016:
Yhdistyksen hallituksen edustajat: Esko Jäntti (pj) ja Sanna Paasonen. Työntekijöiden edustajat: Jaakko Evonen, Merja Kovanen, Kai Leinonen ja Tuija Wetterstrand. Yhteinen sähköposti: viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä ja sähköisenä Luetus-ohjelmassa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, p. 040 778 0299, s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma–pe klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Grano Kuopio

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Pääkirjoitus

Viestintää!

Yhdistyksemme hallitus hyväksyi kesäkuussa 2016 viestintästrategian vuosille 2016–2018. Viestintästrategian tehtävänä on tukea muutosstrategiaa.

Hienoja sanoja ja lauseita. Mitä ne tarkoittavat? Ne tarkoittavat muun muassa sitä, että me jokainen luomme kuvaa ulospäin siitä, millaisia me olemme ja mitä yhdistyksemme on. Hallitus ja järjestömme on sitoutunut päätöksillään kehittämään perusviestintää ja myös markkinointiviestintää meidän kuurosokeiden hyväksi, tuomaan julki mitä palveluja ja apuvälineitä me tarvitsemme pystyäksemme olemaan tasavertaisina kansalaisina yhteiskunnassa. Me jokainen luomme kuvaa meistä yhteiskuntaan päin omalla toiminnallamme. Jokaisen panosta siis tarvitaan. Me olemme pieni yhteisö, mutta kaksoisaistivamma aiheuttaa paljon kommunikaatio- ja tiedonsaantiongelmia. Tähän me tarvitsemme paljon erilaista apua. Tiedottaminen niistä yhdessä ja erikseen vie sanomaamme eteenpäin.

Viestintästrategia ei ole vain työstetty paperi. Se on viestinnän toimintatapa, jolla viedään sanomaamme eteenpäin. Se sisältää ne toimenpiteet, joita käytetään päämäärän saavuttamiseksi. Viestintästrategian toimenpiteet taas muuttuvat sitä mukaa kun ympäröivä yhteiskunta muuttuu. Niitä pitää siis seurata ja päivittää jatkuvasti.

YK:n vammaissopimuksen yhdeksännessä artiklassa painotetaan, että kaikki esteettömyyden ja saavutettavuuden esteet täytyy poistaa. Tämä siis tarkoittaa sitä, että yhteiskunnan on huomioitava myös meidät kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset henkilöt saadaksemme ne välineet tai palvelut, joilla tiedonsaantimme olisi turvattu. Aika näyttää muuttuuko kaikki joustavammaksi vai joudummeko taistelemaan oikeuksistamme.

Mutta kuitenkin, viesteillään toisillemme ja käytetään niitä keinoja jotka meille itse kullekin sopivat. Tutkitaan mitä luonto viestittää meille kesän muuttumisesta syksyksi.

Lämmintä syksyä toivottaen

Esko Jäntti
Viestinnän yhteistyöryhmän puheenjohtaja ◆

Elämää someviidakossa

Teksti ja kuvat: Sanna Paasonen

Kuulonäkövammaisena minulle ei ihan mikä tahansa puhelin sovi, etenkin kun näkötilanteeni vaihtelee suuresti myös saman päivän aikana. Älypuhelimesta on silti tullut minulle viime vuosina tärkeä työ- ja matkakaveri, sillä reissaan paljon ja puhelin auttaa minua pysymään ajan tasalla. Kalenteri, HSL-aikataulu, sähköpostilaatikot ja Google Maps -sovellus minimoivat arkielämässä ilmaantuvia esteitä, kun en pysty enää lukemaan aseman näytöltä tai tarkistamaan pysäkkien nimiä liikkuvalla bussimatkalla.

Puhelimeni kautta seuraan myös sosiaalista mediaa, eli somea, lähes päivittäin. Jokunen aika siinä meni ennen kuin suostuin liittymään Facebookiin. Puheet nettiriippuvuudesta pelottivat minua, haluisin pitää kiinni tavallisesta arkielämästäni enkä istua koneen äärellä tuntikausia. Lukioaikaiset luokkatoverini alkoivat kuitenkin painostaa, että jos en liity Facebookiin ja sovi sitä kautta lähestyvästä luokkakokouksesta, niin saatan jäädä kokouksesta kokonaan pois. No, olkoon menneeksi, ajattelin. Liityin mukaan Facebookiin, suomalaisittain ”naamakirjaan”, ja minulle avautui uusi maailma. Hassulla tavalla maailma tuntui myös pienenevän. Naamakirjasta löytyivät vanhat koulutoverit ja kirjeenvaihtokaverit, mikä vuosien hiljaiselon jälkeen oli varsin jännittävää. Naamakirjassa kannattaa kuitenkin aina muistaa tarkkaan miettiä, mitä sinne kirjoittaa. Kirjoituksilla voi olla tuhansia näkymättömiä lukijoita ja jokainen tekee omia tulkintoja lukemastaan. Ristiriitoja ja vääriä tulkintoja voi syntyä herkästi tai tiedot leviävät somen ulkopuolelle.

Pari vuotta sitten avasin Instagram- ja Twitter-tilit, koska niiden kautta voin tavoitella eri käyttäjäryhmiä. Twitter on suosittu merkittävien vaikuttajien, kuten tunnettujen politiikkojen ja journalistien keskuudessa. Kannattaa siis olla mukana Twitterissä, jos haluaa vaikuttaa esimerkiksi Suomen vammaispolitiikkaan. Twitteriä olen käyttänyt lähinnä Mikkelin kuurojen yhdistyksen puheenjohtajan ominaisuudessa. Kuvapainotteisessa Instagramissa taas voi nähdä asioista uusia näkökulmia, kuten esimerkiksi sudenkorennot kuutamolla. Instagramin kautta olen löytänyt myös hyviä käyntikohteita ja reseptivinkkejä, kun kaverit laittavat kuvia kokkauskokeiluistaan ja käymistään paikoista. Minulla on kaksi Instagram-tiliä, joista toista käytän Etiopian kuurosokeiden hankkeen kuulumisiin, toinen taas on yksityisessä käytössäni. WhatsApp puolestaan on omiaan, jos haluaa perustaa perhe- ja ystäväkeskusteluryhmiä.

Omasta mielestäni jokaisen kannattaa somemaailmassa heti ensimmäiseksi miettiä omaa asemaansa ja roolia: mihin haluamme somea käyttää ja millaisena toivomme muiden näkevän meidät. Itse olen ratkaissut asian niin, että minulla on useita eri tilejä, joita käytän eri tarkoituksiin riippuen siitä, olenko töissä vai vapaa-ajalla.

Miten ja missä roolissa somea käyttääkin on aina muistettava kunnioittaa nettietikettiä. Vaikka poistaisinkin jonkun julkaisun, se ei kuitenkaan koskaan lopullisesti katoa nettimaailmasta. Some on siis ihana, ja samalla salakavala maailma.

Somen tietotulva voi väsyttää niin, että jotkut pitävät välillä niin sanottuja sometaukoja, erityisesti kesäaikaan jolloin on helpompi irtautua arjesta sekä kaiken maailman uutistulvasta. On ollut mielenkiintoista seurata maailman muuttumista viime vuosien aikana. Somea ei koeta enää niin kielteisenä kuin pari vuotta sitten, siitä on tullut jopa luonnollinen osa suomalaisten arkea. ◆

Sanna Paasosen julkaisemia Instagram-kuvia alkuperäisine kuvateksteineen: Vas. Ruuhkaa Merenkurkun saariston vesiliikenteessä. Matkalla kohti Valassaaria. Oik. Sadekuuron (tosin emme nähneet tuttuja) jälkeiset terveiset Kööpenhaminasta.

Kuinka risuaidasta tuli #hashtag

Teksti: Tuija Wetterstrand

Lapsuudessani ja nuoruudessani risuaita tarkoitti puista rakennelmaa, jonka tarkoituksena oli olla esteenä eläimille tai viestittää jonkin alueen rajasta ihmisille. Nyt niin minulle kuin varmasti monelle muullekin ensimmäinen mielleyhtymä sanasta risuaita liittyy sosiaaliseen mediaan.

Risuaita on se sama ruutukuvio, joka ilmestyi ensin näppäimellisiin lankapuhelimiin ja sitten kännyköihin. Olet todennäköisesti joskus kuullut koneäänellä ohjeen ”anna tunnusluku ja paina ruutu”. Risuaita eli ruutu -näppäintä alettiin käyttää myös tietokoneohjelmoinnissa.

Sosiaalisen median Twitter-palvelu otti ensimmäisenä käyttöön ruutumerkin aihetunnisteena. Englanniksi ruutu-merkin nimeksi vakiintui pian ”hashtag”, suomeksi risuaita, joskin hashtag on yleistynyt käyttöön myös suomen kielessä. Twitteristä hashtagien käyttö laajeni Facebookiin ja Instagramiin.

Aihetunniste on keino luokitella sosiaalisen median kommentteja ja liittää niitä laajoihin keskusteluihin. Hashtagia käytetään liittämällä kommentin perään #-merkki sekä avainsana, esimerkiksi #kuurosokeat. Tunnisteen avulla muut käyttäjät löytävät aiheeseen liittyvät kommentit, ja keskustelut laajenevat.

Kuurosokeat ry somessa

Suomen Kuurosokeat ry on järjestönä mukana somessa toistaiseksi vain Facebookissa. Yhdistyksellä on julkinen, kaikille avoin sivu, jota voi käydä tykkäämässä. Lisäksi on suljettu ryhmä, jonne täytyy pyytää päästä jäseneksi. Molempia hallinnoivat tiedotuksen työntekijät Tuija ja Jaakko. On tärkeää, että yhdistys näkyy myös sosiaalisessa mediassa. Tärkeämpää on kuitenkin se, minkälaista viestiä jokainen meistä, niin työntekijä kuin jäsen tai asiakas, antaa ulospäin. Jokaisella tapaamisella ja jokaisessa viestissä, missä yhdistys mainitaan, luomme myös mielikuvaa Suomen Kuurosokeat ry:stä. Vähättelemmekö omaa yhdistystä ja kehumme muita? Viestimmekö sanoin, ilmein ja teoin, että emme arvosta yhdistystä ja sen tekemää työtä? Kielteisiä mielikuvia on hyvin vaikea myöhemmin kääntää myönteisiksi. Viestinnän tutkimusten mukaan myönteinen uutinen kielteisenä koettuun asiaan saa aikaan vain neutraalin reaktion, kun taas kielteinen uutinen kielteiseksi koettuun asiaan vahvistaa kielteistä mielipidettä kaksin verroin. Sama pätee kääntäen myös myönteisiin mielikuviin.

Some-kupla ja nettiraivo

Mielikuviin liittyy myös niin sanottu some-kupla. Keskenään saman mieliset ihmiset muodostavat ryhmiä, seuraavat toisiaan ja vahvistavat toistensa mielipiteitä, hyvässä ja pahassa. Ollaan ikään kuin kuplassa, jonka ulkopuolelle jäävät kaikki eriävät mielipiteet.

Toisaalta somessa yleistyy jatkuvasti niin sanottu nettiraivo. Loukkauksia, solvauksia ja suoranaisia valheita on helpompi ilmaista somessa kuin kasvokkain.

Pikaisena yhteenvetona voi sanoa, että somessa on paljon hyvää ja paljon pahaa. Niin kuin meissä ihmisissäkin. ◆

Digitaaliset palvelut ja saavutettavuus

Teksti: Esko Jäntti

Mitä YK:n vammaissopimuksessa sanotaankaan esteettömyydestä ja saavutettavuudesta.

YK:n vammaissopimuksen yhdeksännessä artiklassa todetaan muun muassa seuraavaa esteettömyyden ja saavutettavuuden esteiden poistamisesta: ”Jotta vammaiset henkilöt voisivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla, sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään, muun muassa tieto- ja viestintäteknologiaan ja -järjestelmiin, sekä muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin sekä kaupunki- että maaseutualueilla.” Sekä ”järjestetään avustajia ja muuta apua, mukaan lukien oppaat, lukijat ja koulutetut viittomakielen tulkit, helpottamaan yleisölle avoimien rakennusten ja muiden tilojen esteettömyyttä.” ◆

EUDY Camp Sweden 2016 leiriläiset ryhmäkuvassa.

Euroopan nuorten kuurojen kesäleiri

Teksti ja kuvat: Aarne Pirkola

Ruotsin kuurojen nuorisotoiminta järjesti kansainvälisen EUDY-leirin 8.-17.7. Paikka oli kuurojen kansanopisto Västanviksissa, lähellä Leksandin kaupunkia. EUDY tulee englanninkielisistä sanoista EU Deaf Youth eli Euroopan Unionin kuurot nuoret. Leirin teemana oli "*Monimuotoisuus vähemmistössä*". Kuurojen yhteisössä on monia erilaisia vähemmistöjä kuten esimerkiksi sukupuolivähemmistöt, kuurosokeat, eri tavoin vammaiset ja sairaat sekä uskonnolliset ja etniset vähemmistöt. Leirin ohjelma oli hyvä ja mielenkiintoinen.

Minulla oli matkassa kaksi tulkkia, **Ahti Tenhunen** ja **Jarkko Köykkä**. Minun lisäkseni leirillä oli kolme kuuroa suomalaista osallistujaa: **Aino Hakala**, **Iina Uhlenius** ja **Joonas Leppänen**. Yhteensä leirille osallistui noin 100 kuuroa ympäri Eurooppaa. Leirin vetäjät ja luennoitsijat olivat kuuroja. Kaikki viittoivat kansainvälisellä viittomisella. Euroopan jokaisella maalla on erilainen viittomakieli. Kansainvälisellä viittomisella eri maiden kuurot voivat ymmärtää toisiaan. Se ei kuitenkaan ole oma kieli, vaan kokoelma yleisesti tunnettuja viittomia.

Aarne Pirkola Tukholmassa menomatkalla leirille.

Ulkomaalaiset kuurot nuoret olivat innoissaan ja iloisia siitä, että kuurosokea suomalainen osallistui leirille. Heillä oli hyvä ja positiivinen asenne ja he uskalsivat tulla viittomaan taktiilisti kanssani. Se oli aika hauskaa. Leirille osallistui pari muutakin Usher-nuorta. Myös leirin ruotsalaisella johtajalla **Sofia Nilssonilla** on Usherin oireyhtymä. Hänellä oli paljon työtä leirillä ja hän viittoi taitavasti kansainvälisellä viittomisella.

Leirin ohjelmassa oli osallistujien esittäytyminen ja tutustuminen toisiinsa, erilaiset leikit, EM-jalkapallon loppuottelun seuraaminen isolta taulu-tv-näytöltä, kulttuuriyö, reissu Sommarlandiin, EUDY:n yleiskokous sekä leirin päätösjuhla. Kulttuuriyössä jokainen maa esitteli ja maistatti oman maansa perinneruokia ja -juomia sekä kertoi kulttuuristaan ja perinteisestä vaatetuksesta. Sommarland on huvipuisto, jossa voi uida ja seikkailla eri laitteissa.

Luentoja pidettiin erilaisista kuurojen yhteisön vähemmistöihin liittyvistä aiheista, lisäksi oli videoesityksiä, teatteria ja ryhmätehtäviä. Kuurosokeudesta luennoivat **Stephanie Floux** Ranskasta ja **Sarah Remgren** Ruotsista. He kertoivat elämästään, kuurosokeuden aiheuttajista, kommunikaatiomenetelmistä, taktiilista viittomakielestä ja apuvälineistä.

Sain paljon hyviä kokemuksia EUDY-leiristä. En osaa hyvin kansainvälisiä viittomia ja monesti minulla oli vaikeuksia nähdä viittomista. Yritin ajatella myönteisesti ja voit-

taa esteet. Tulkeista oli iso apu, ilman heitä en olisi pärjännyt. Toivoin mukaani kuuroja tulkkeja, jotka hyvin olisivat voineet tulkata kansainvälisestä viittomisesta suomalaiselle viittomakielelle. Kelan Vatu ei kuitenkaan hyväksynyt anomustani kuuroista tulkeista. Lähetin päätöksestä valituksen Kelan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle, mutta en ehtinyt saada päätöstä ennen leirin alkua. Kuulevilla tulkeillani Ahdilla ja Jarkolla ei ollut helppoa tulkata kansainvälisiä viittomista, mutta he yrittivät parhaansa ja oppivat paljon uusia kansainvälisiä viittomia.

Ulkomaalaiset kuurot leiriläiset olivat hyvin auttavaisia ja ystävällisiä, he kunnioittivat muita ja halusivat tutustua uusiin ihmisiin. Kaikki ottivat hienosti huomioon kuurosokeuteni. Aina kommunikointi ei ollut helppoa, koska jokaisessa maassa on oma viittomakieli. Leirillä oli kuitenkin hyvä henki ja olimme kaikki kuin yhtä suurta perhettä, veljiä ja siskoja keskenämme. Leirin päätyttyä olimme kaikki monta kokemusta rikkaampia sekä avoimempia uusille kulttuureille ja erilaisille näkökulmille. Minulla on ikävä kesäleiriä enkä koskaan unohda muistoja sieltä. ◆

Hymyilevä mies / Elokuvayhtiö Aamu 2016. Kuva: Kuokkasen Kuvaamo.

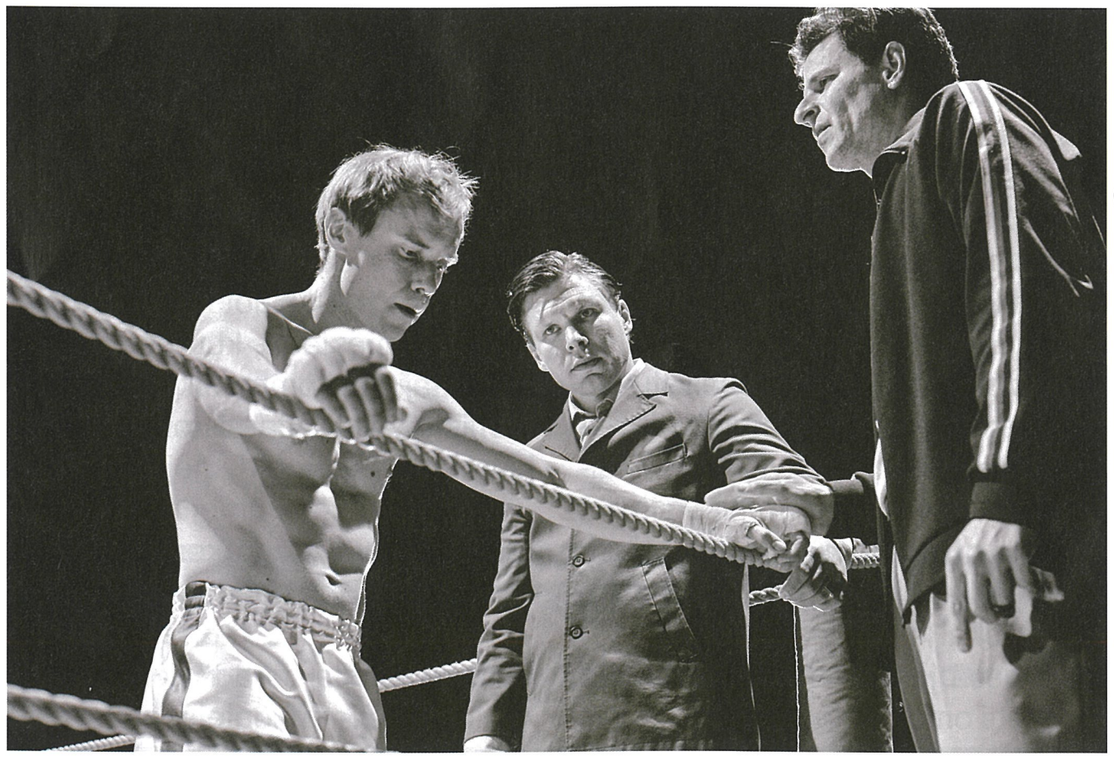

Hymyilevä mies -
Syksyn esteetön elokuvatapaus

Teksti: Jaakko Evonen

Syyskuun 2. päivä sai ensi-iltansa **Juho Kuosmasen** ohjaama elokuva Hymyilevä mies. Kyseessä on merkittävä uutuus, koska Hymyilevä mies on ensimmäinen kotimainen elokuva, joka on jo valmistusvaiheessa sekä kuvailutulkattu että tekstitetty suomeksi. Kuvailutulkattuja elokuvia on toistaiseksi tehty vain muutama, valmiiksi kuulovammaistekstityksellä olevia elokuvia ei aikaisemmin ole tehty. Tekstitys on ollut mahdollista vasta tallennelevityksessä (DVD).

Hymyilevä mies pohjautuu todellisiin tapahtumiin ja kertoo nyrkkeilyotteluun valmistautuvasta **Olli Mäestä**. Elokuva on moneen kertaan palkittu ja se on valittu Suomen viralliseksi Oscar-ehdokkaaksi.

Kävin katsomassa elokuvasta tekstitetyn version. Kokeilin samalla myös kuvailutulkkausta, jonka seuraaminen edellyttää mobiililaitteille (iOS- ja Android-käyttöjärjestelmät) ladattavaa ilmaista MovieReading-ohjelmaa. Siihen kuvailu voidaan ladata verkon kautta etukäteen ennen leffaan menoa. Ohjelma tunnistaa elokuvan alun ja aloittaa sen jälkeen kuvailutulkkauksen toiston, jota voi kuunnella matkapuhelimen kuulokkeilla. Käytin sovelluksen iOS-versiota iPhone 5C-puhelimessa yhdessä LPS6-induktiosilmukan kanssa, joka välitti äänen sisäkorvaistutteeseen eli implanttiin sekä kuulokojeeseen.

Kuvailutulkkaus antaa tapahtumista lisää tietoa sokeille ja heikkonäköisille. Kuvailija kertoo esimerkiksi henkilöiden vaatetuksesta, ympäristöstä ja toiminnan suunnasta. Kuvailija on äänessä silloin, kun elokuvassa ei kuulu puhetta. Tässä leffassa kuvailutulkkaus toimi mielestäni aika hyvin eikä myöskään teknisiä ongelmia ilmennyt tällä laitteistokokoonpanolla. Kuvailutulkkaus pysyi hyvin elokuvan rytmissä mukana eikä sitä tullut liian täyteen ahdettuna. Kuvailijan ääni oli rauhallinen ja siitä sai hyvin selvää. Näyttelijöiden reaktiot tulivat kivasti esille, samoin tapahtumien kulku

ja miljöö. Kuvailija olisi tosin voinut paikoin eläytyä hieman enemmän elokuvan tunnelmaan, mutta tämä on toisaalta pitkälti makuasia.

Kuvailutulkkaus ja tekstitys huonokuuloisille täydensivät mielestäni hyvin toisiaan. Tekstityksen kautta saa lisätietoa muun muassa äänimaailmasta.

Kuvailutulkkauksen ja tekstityksen yleistyminen on tärkeä asia saavutettavuuden ja esteettömyyden näkökulmasta, koska tällöin yhä useampi pääsee osaksi elokuvakokemusta. Toivottavaa on, että kehityssuunta jatkuu samanlaisena tulevaisuudessakin.

Tietoisku

Kuvailutulkkaustoimikunta on ajanut vuodesta 2005 kuvailutulkkauksen yleistymistä taiteen saralla Suomessa. Toimikuntaa ylläpitää Näkövammaisten Kulttuuripalvelu ry. Mukana ryhmässä on myös Suomen Kuurosokeat ry.

Elokuvissa kuvailutulkkaus toteutetaan MovieReading-sovelluksen kautta. Jos elokuvalle on tehty kuvailutulkkaus, se on kuunneltavissa jokaisessa näytöksessä. Kerrontaa kuunnellaan puheäänitteenä omilla kuulokkeilla älypuhelimesta tai tabletista. Kuvailutulkkauksessa kerrotaan juonen kannalta oleellinen siitä, mitä valkokankaalla näkyy.

Tekstityksessä kuuroille ja huonokuuloisille välitetään puheen lisäksi myös muu ääniraidalla kuuluva äänimateriaali, kuten musiikki, taustaäänet jne. Tekstitys liitetään elokuvan esityskopioon erillisenä tiedostona ja elokuvateatteri voi valita missä elokuvan esityksissä se sitä käyttää.

Lisätietoja kuvailutulkkauksesta saa Näkövammaisten Kulttuuripalvelu ry:n verkkosivuilta www.kulttuuripalvelu.fi/kuvailutulkkaus. ◆

Tule herättelemään aistejasi Koskettavin veistos -näyttelyyn

Teksti: Tuija Wetterstrand

Jo perinteeksi muodostunut Koskettavin veistos -näyttely ja -kilpailu järjestetään nyt jo viidennen kerran. Sitä ennen valittiin Vuoden veistos vuosina 1989 - 1998. Alusta saakka näyttely on järjestetty yhteistyössä Suomen Kuvanveistäjäliiton kanssa. Koskettavimman veistoksen valinnan tekee tällä kertaa **Santeri Grönlund**. Näyttelyn teemana on ”Mielikuvituksesta tarinaksi”.

Näyttelyssä on esillä ammattikuvanveistäjien veistoksia, joita saa koskettaa. Esillä on moniaistinen kokonaisuus: on erilaisia materiaaleja, eri kokoisia, eri muotoisia, erilaista pinnan tuntua. Tarkoitus on muistuttaa, että sokealle ja kuurosokealle taidenautinto voi näköaistin puuttuessa aueta tuntoaistin avulla. Näyttelyssä on lisäksi kokoelma kuurosokeiden taiteilijoiden tauluja, jotka ikään kuin katsovat seiniltä alas veistoksiin.

Ehdotuksia näyttelyyn tulevista veistoksista pyydettiin Suomen Kuvanveistäjäliiton jäseniltä, ammattitaiteilijoilta siis. Peräti 31 taiteilijaa lähetti ehdotuksensa koskettavimmaksi veistokseksi. Valinnan näyttelyyn tulevista töistä teki kolmihenkinen raati, jossa taiteellista asiantuntemusta edusti kuva-artesaani **Taru Eskelinen**. Tarun lisäksi raatiin kuului näyttelystä vastuussa oleva tiedotuksen porukka eli **Jaakko Evonen** sekä **Tuija Wetterstrand**.

- Opiskellessani kuva-artesaaniksi pidin opinnäytetyönäni oman taidenäyttelyn. Se oli ensikosketukseni tähän mielenkiintoiseen kokonaisuuteen, jossa sain tilaisuuden tuoda julki oman osaamiseni ja saada palautetta siitä, miten teokseni puhuttelivat kanssaihmisiä. Tällä kertaa sain kunnian olla valitsemassa taideteoksia Koskettavin veistos -näyttelyyn. Valinta teosten kesken oli haasteellista, sillä jokaisessa teoksessa tuntui suorastaan säteilevän tekijänsä kädenjälki ja omintakeinen estetiikka. Lopputulemasta halusimme mahdollisimman monipuolisen ja uskon, että Jaakon ja Tuijan voimin saimme luotua kokonaisuuden, jossa jokainen teos pääsee loistamaan omintakeisella tyylillään, summaa Taru Eskelinen kokemuksiaan valintaraadissa.

Vuonna 2011 Koskettavimman veistoksen valinnan teki Rauli Jalo. Kuva: Kalle Lindh.

Kuurosokeissa on monia upeita taitelijoita. Taiteilijalle on tärkeää päivittää osaamistaan, tutustua uusiin tekniikoihin ja nähdä toisten taiteilijoiden tuottamia töitä. Koskettavin veistos on erinomainen mahdollisuus tutustua ammattikuvanveistäjien töihin ja saada kosketus sellaisiin materiaaleihin, joita taideryhmissä harvemmin työstetään. Paino on sanalla kosketus, sillä missään muussa näyttelyssä yleisö ei pääse käsin koskettamaan veistoksia. Näin materiaalin ja pinnan tuntu välittyy myös heille, joiden näkökyky ei riitä visuaaliseen taidenautintoon.

Ensimmäistä kertaa näyttelyn historiassa mukana on nyt myös Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopalvelut. Kommunikaatiopalvelut tuottaa veistoksista kuurosokeiden tekemän äänikuvailun. Minkälaisilla äänillä sinä kuvailisit veistosta? Äänikuvailut ovat kaikkien näyttelyvieraiden kuultavissa oman älypuhelimen kautta. Kommunikaatiopalvelut tuottaa veistoksista myös sokean tekemän kuvailun. Luvassa on siis todella mielenkiintoinen kokonaisuus!

Tule itse kokemaan uudenlainen taidenautinto! Voit tulla mukaan omatoimisesti, Sanomataloon rautatieaseman vieressä on helppo tulla ja paikka on esteetön. Voit myös sopia etukäteen toiminnallisesta työpajasta. Aisteja herättelevä pienoistyöpaja on hyväksytty Kulttuuria kaikille -palvelun marraskuun alussa järjestämän kansainvälisen saavutettavuusaiheisen foorumin yhdeksi vierailukohteeksi. Siellä työpajat vetää Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopäällikkö, KT **Riitta Lahtinen**. Pyrimme ainakin tiedotuksessa opiskelemaan työpajan vetämistä niin, että opastuskäyntejä voisi vetää useampi henkilö.

Koskettavin veistos -näyttely on esillä Art Galleria Kaarisillassa 25.10. - 20.11. Galleria sijaitsee Sanomatalossa, Helsingin rautatieaseman vieressä. ◆

Juhlaa arjen keskellä

Teksti: Paula Valminen

Pahoittelen pitkää kirjoitustaukoani, jonka aikana omantunnon äänikin vaihtui pienestä kulkusen kilinästä tuomiokirkon kellon jylinäksi.

Kesäni vain vilahti ohi ajan kulkua huomaamatta. Syytä en kaukaa hae, sillä kaiken huomiokykyni on vienyt pikkuneiti, joka kesäkuun puolivälissä sai etunimekseen **Minella**. Kastetilaisuutta edelsi tytön vanhempien toisilleen sanoma tahdon, joten tuplasti juhlan aihetta riitti tuohon sateiseen torstaipäivään.

Mummun arjesta tekee juhlan jo se, että näen Minellan lähes joka päivä. Kaikille isovanhemmille ei tätä iloa suoda, kun lapset perheineen asuvat jopa maapallon toisella puolella.

Oma äitini joutui kantamaan vedet ja puut saadakseen lämpimän pesuveden niin pyllyjä kuin pyykkejä varten. Kaikilla maailman äideillä ei ole käytettävissä edes sitä pientä vesitilkkaa, veden puhtaudesta ja juomakelpoisuudesta puhumattakaan. Niinpä nyt ajattelen vaipanvaihdon pyllyn pesuineen olevan melkein juhlaa. Tuleehan lämmin ja puhdas vesi hanasta vain vipua kääntämällä.

Eniten iloa tuottaa Minellan kasvun ja kehityksen seuraaminen näillä aistirippeilläni. Pientä hymyä en näe, mutta voin kuulla jokeltelun, joka nykyään vaihtuu riemukkaaksi nauruksi.

Enkä ikinä lakkaa ihmettelemästä sitä, miten lujasti pieni nyrkki joka kerta tarttuu sormeeni.

Ja ettei kaikki vain ihan mummuttelua olisi, tuntui juhlalta päästä heinäkuisena sunnuntaina kesäteatteriin Kauhajoelle. **Helena Eevasta** kertovaa musikaalia oli ilo kuunnella. Mieleenpainuvin kappale ”Äiti pien’” herkistää usein vieläkin. ◆

Presidentti Niinistö EDbU:n suojelijaksi

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö on EDbU:n yleiskokouksen ja konferenssin virallinen suojelija.

Tampereella järjestetään Euroopan kuurosokeiden liiton, EDbU:n yleiskokous 5.–6.6.2017, jota seuraa konferenssi sekä kuurosokeiden naisten foorumi ja nuorten foorumi 7.–9.6.2017. Tapahtuman teemana on ”Kohti tasa-arvoista Eurooppaa”. Isäntämaana toimii Suomi ja isäntä-organisaationa Suomen Kuurosokeat ry. Tapahtuman virallinen suojelija on Suomen tasavallan presidentti **Sauli Niinistö**. Virallinen kieli on englanti.

EDbU:n yleiskokous aloittaa tapahtuman, joka huipentuu kaksi päivää kestävään konferenssiin. EDbU:n tieteellinen komitea pyytää lähettämään ehdotuksia esitelmien aiheiksi 31. lokakuuta mennessä. Ohjeet löytyvät yhdistyksen englanninkielisiltä sivuilta: www.kuurosokeat.fi/english/index.php.

Majoittumiseen on varattu kiintiö konferenssihotelli Scandic Rosendahlista. Tarkemmat varaustunnukset ilmoitetaan tammikuussa 2017. Majoitusvuorokausi jaetussa kahden hengen huoneessa maksaa 63 euroa/henkilö ja yhden hengen huone 126 euroa. Ruokailut voi varata majoitusvarauksen yhteydessä. Erillistä osallistumismaksua ei ole. Maksut hoidetaan suoraan hotelliin. Matkat jokainen järjestää itse.

Ilmoittautumiset ja lisätiedustelut: EDBU2017@kuurosokeat.fi. ◆

Virkistyslomat 2017

Sokeain Ystävät ry on myöntänyt Suomen Kuurosokeat ry:lle viisi (5) virkistyslomaa vuodelle 2017.

Virkistysloma on viiden vuorokauden ohjelmallinen loma täysihoidolla ja se vietetään Sokeain Ystävien omistamassa Majatalo Onnelassa Tuusulassa. Lomaan sisältyy majoitus kahden hengen standard-huoneessa, kolme ruokailua päivässä, yhdessäoloa ja vertaistukea, monipuolista päivä- ja iltaohjelmaa sekä hierontahoitoja. Loman omavastuuosuus on 50 euroa per aikuinen. Loman listahinta on 550 euroa, josta Sokeain Ystävät kustantaa 500 euroa.

Kenelle

Virkistysloma on tarkoitettu normaalikuntoisille, lomalla itsenäisesti tai avustajan kanssa pärjääville näkövammaisille henkilöille. Valinnat tehdään sosiaalisin ja taloudellisin perustein. Loma voidaan myöntää samalle henkilölle 3 vuoden välein.

Sokeain Ystävien virkistyslomaa haetaan täyttämällä hakulomake ja toimittamalla se omaan yhdistykseen. Hakuaika alkaa 3.10. ja päättyy 31.10. Päätös loman saajista tehdään 30.11. mennessä. Suomen Kuurosokeat ry:n osalta loman saajista päättävät toiminnanjohtaja Kai Leinonen ja aluejohtaja Ritva Rouvinen. Loman saajille ilmoitetaan 12.12. mennessä, jonka jälkeen loman saaja varaa itse virkistyslomansa.

Loma vietetään jollakin erikseen listatuista lomaviikoista, jolloin ohjelmaa ja vertaistukea on järjestetty. Ensimmäinen lomaviikko on talvella viikko 2 eli 9.–14.1.2017. Talviviikolla ohjelma järjestetään myös ruotsiksi. Muut lomaviikot ovat heinäkuussa, viikot 26, 27, 29 ja 30.

Matkatuki

Lomailijan on mahdollista hakea matkakorvausta Sokeain Ystäviltä loman jälkeen. Hakulomakkeen saa lomalla Onnelasta tai netistä: www.syry.fi.

Hakulomakkeita virkistyslomaa varten saa Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimistosta, aluesihteereiltä ja lomakkeen voi myös tulostaa 3.10. alkaen yhdistyksen nettisivuilta www.kuurosokeat.fi. Linkki lomahakemukseen löytyy kohdasta Ajankohtaista. Hakulomake lähetetään postitse osoitteeseen Suomen Kuurosokeat ry/Virkistysloma, PL 40, 00030 Iiris tai sähköpostitse kai.leinonen@kuurosokeat.fi. ◆

Avustusten haku Suomen Kuurosokeat ry:n rahastoista 2016

Avustuksia myönnetään kuurosokeille. Vuoden 2016 toinen haku päättyy 30.11.2016. Erityisen painavasta syystä avustuksia voidaan myöntää äkilliseen tarpeeseen myös normaalien hakuaikojen ulkopuolella. Kansainväliseen toimintaan ja urheilijoille myönnettäviin avustuksiin on jatkuva haku.

1. Virkistystoimintaan myönnettävät avustukset
Avustuksia myönnetään kuurosokeiden elämänilon sekä elämänlaadun lisäämiseksi ja parantamiseksi. Esimerkiksi vapaa-ajantoimintaan, kotimaassa tai ulkomailla tapahtuvaa matkaa tai hankintoja varten. Avustuksen myöntämisessä huomioidaan sosiaaliset ja taloudelliset seikat.

2. Tolvasen yleistestamentista myönnettävät avustukset
Avustuksia myönnettäessä otetaan erityisesti huomioon lapset ja nuoret. Avustuksen myöntämisessä huomioidaan sosiaaliset ja taloudelliset seikat. Avustuskohteita voivat olla esim. kodinkoneet, laitteet ja niiden korjaus, tilapäinen rahantarve sairauden, työn puutteen tai muun syyn takia.

Avustusta ei pääsääntöisesti myönnetä yhteiskunnan rahoituksen piiriin kuuluviin käyttötarkoituksiin, kuten apuvälineet. Jos hakija kuitenkin pystyy osoittamaan, ettei saa yhteiskunnalta avustusta ko. käyttötarkoitukseen, niin avustus voidaan myöntää.

3. Kansainväliseen toimintaan ja tulkki/avustajakuluihin myönnettävät avustukset
Avustusta voidaan myöntää kuurosokeiden kansainvälisiin tapahtumiin sekä konferensseihin osallistumiseen ja opiskeluun ulkomailla. Tähän tarkoitukseen myönnetään avustusta enintään 350 euroa/henkilö/vuosi.

Avustusta voi hakea myös tulkki/avustajakuluihin ulkomailla ja kotimaassa tilanteessa, jossa Kela tai kunta on antanut kielteisen päätöksen. Avustusta myönnetään enintään 1000 euroa/henkilö/vuosi. Edellytyksenä myöntämiselle on valituksen tekeminen ja avustuksen palauttaminen, jos valitus tuottaa myönteisen päätöksen.

4. SM- ja kansainvälisiin kisoihin osallistuvien urheilijoiden tuki
Yhdistys tukee testamenttivaroista SM- ja kansainvälisiin kisoihin osallistuvien urheilijoiden kohtuullisia kustannuksia. Päätös ei koske oman yhdistyksen järjestämiä kisoja.

Sähköiset hakemukset lähetetään osoitteeseen: rahastohakemukset@kuurosokeat.fi ja kirjalliset hakemukset osoitteeseen Suomen Kuurosokeat ry/Rahastohakemukset, PL 40, 00030 IIRIS. Tarvittaessa voit kysyä lisätietoja aluejohtaja Ritva Rouviselta tai toiminnanjohtaja Kai Leinoselta. He tekevät myös avustuspäätökset.

Hakemuksesta pitää käydä ilmi hakijan nimi, avustuksen käyttötarkoitus, perustelut, kokonaiskustannukset, anottava rahamäärä sekä päiväys ja allekirjoitus (ei tarvita sähköpostihakemuksessa).

Henkilö, joka hakee avustusta ensimmäistä kertaa, on avustuksia myönnettäessä etusijalla. Pääsääntöisesti rahastoavustuksia ei myönnetä samalle henkilölle peräkkäisinä vuosina.

Avustuspäätöksiin liitetään ohjeet myönnetyn avustuksen maksamisesta. Jos anoja ei jostain syystä voi käyttää avustusta päätöksessä kerrottuna aikana tai ei jostain syystä enää tarvitse myönnettyä avustusta, niin avustuspäätös raukeaa. ◆

◆ Kuurosokeiden kerhot

Keski-Suomen kuulonäkövammaisten kerho

Kokoonnumme lokakuussa seuraavasti:

Maanantai 3.10. kello 15 - 17 kokoonnumme poikkeuksellisesti Palvelukeskus Metsolassa! Osoite Keljonkatu 40, Jyväskylä. Tutustumme Metsolan päivätoiminnan tiloihin ja toimintaan. Ilmoittautumiset Eskolle torstaihin 29.9. mennessä kahvitarjoilun vuoksi. Muista oma tulkki!

Tiistai 11.10. kello 10 - 16 Kuortaneen Urheiluopisto. Mennään viettämään yhdessä Vaasan Kuurosokeiden kerhon kanssa liikuntapäivää Kuortaneen Urheiluopistolle. Kyytijärjestelyjen vuoksi ilmoittautumiset torstaihin 29.9. mennessä Eskolle. Muista oma tulkki!

Tiedotti Esko Jäntti: esko.jantti@pp2.inet.fi tai 0400 646 436. ■

Satakunnan kuurosokeiden kerho

Kulttuurikerho pidetään 7.10.2016 kello 12.30 - 15.30. Menemme Porin teatteriin katsomaan Avioliittosimulaattori-näytöstä. Osoite Hallituskatu 14, Pori.

Annan liput paikan päällä kaikille. Juomme väliajalla kahvit. Ilmoita tulkkisi ja itsesi 22.9. mennessä. Lisätiedot: puhelin 0400 532 413 tai sähköposti saini.lepisto@gmail.com Tervetuloa teatteriin. Saini. ■

Lahden kerho

Kokoonnumme maanantaina 3.10.2016 klo 10–13 osoitteessa Puistokatu 9, Lahti. Ritva Soininen kertoo uusista, syyskuussa ilmestyneistä kirjoistaan Kulkija vain ja Kehräävä Vaeltaja. Tutustutaan kirjoihin ja luetaan niistä ”maistiaisia”. Marraskuussa kerhopäivä on maanantai 7.11. klo 10-13. Tervetuloa! ■

Kaakonkulman kerho

Kokoonnumme tiistaina 18.10.2016 klo 10–13 Näkövammaisten toimistolla, Salpausselänkatu 30, Kouvola. Mietitään kerhon toimintaa vuodelle 2017. Tervetuloa! Marraskuussa vietämme pikkujoulua tiistaina 29.11. tutussa Nevillen Kammarissa Kouvolassa. Pikkujoulusta tarkemmat tiedot myöhemmin. ■

◆ Viriketoiminta

Toimintapäivät

Toimintakeskuksessa kokoontuvat Ahjolan opintopiirit ovat alkaneet! Opintopiireihin osallistuminen on edelleen ilmaista. Materiaalimaksut kerään jokaiselta sen mukaan, mitä kukin on kuluttanut. Voit tulla tutustumaan johonkin tai kaikkiin piireihin kerran tai olla mukana joka viikko.

Aikataulu:
Tiistaisin savipiiri 6.9.–29.11. Kokoontuu työtilarakennuksen perätilassa kello 9.00 –11.30 ja 12.30 - 15. Opettaja Jari Salminen.
Keskiviikkoisin taidepiiri 7.9.-30.11. Kokoontuu työtilarakennuksen perätilassa kello 9.00–11.30. Opettaja Milla Lindh.
Torstaisin käsityöpiiri 8.9.–1.12. Kokoontuu Työtilarakennuksen käsityöluokassa kello 13.00–15.30. Opettaja Sari Haavisto
Torstaisin kudontapiiri 8.9.-1.12. Kokoontuu Työtilarakennuksen kudontaluokassa kello 13.00–15.30. Opettaja Paula Laht.
Joka toinen torstai Yhteiskunnallinen uutispiiri (keskustelua ajankohtaisista uutisista meiltä ja maailmalta) 8.9.–1.12. Kokoontuu päärakennuksen kirjastossa tai kokoushuoneessa kello 18.00–19.30. Opettaja Milla Lindh.
Perjantaisin perjantaipaja 9.9.–2.12. Kokoontuu työtilarakennuksessa kello 13.00–15.15. Opettaja Milla Lindh.

Nähdään Toimintapäivissä!

Terveisin Milla Lindh. milla.lindh@kuurosokeat.fi, puhelin 040 5884 238. ■

Helsingin viriketoiminta

Lokakuun toimintaa:

Kuntopiiri
Torstaisin 6.10, 13.10, 20.10. ja 27.10. kello 13.00–16.00 Iiriksessä, 2. kerroksessa. Vetäjänä Jaana Marttila tai Sanna Kirjonen. Kuntosalissa kuntoharjoittelua, uima-allasosastolla vesijumppaa, uintia ja saunomista. Paikalla on kaksi yleistulkkia. Kuntosali on käytössämme kello 13.00–14.30 ja uima-allasosasto kello 13.00–16.00. Kuntosalille oma pieni pyyhe ja uima-allasosastolle oma iso pyyhe mukaan.

Valokarnevaali
Maanantai 10.10. kello 16.00–22.00 Linnanmäellä. Kokoonnumme kello 16.00 pääportin lähellä ennen portaita. Osoite: Tivolikuja 1, Helsinki, Alppiharju. Alueelle on maksuton sisäänpääsy ja suuri osa laitteista on auki säävarauksella. Laitteissa voi halutessaan käydä. Laitelipun hinta on 8 euroa ja iltaranneke 30 euroa (voimassa kolme viimeisintä aukiolotuntia). Ilmoittautujille ilmoitetaan tarkemmin hinnastosta. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään torstaina 6.10.

Viriketoiminnan 15-vuotisjuhlan ja ulkomaan matkan suunnittelua
Tiistai 11.10. kello 12.30–16.00 Iiriksessä, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimistolla, Frans Leijonin kokoushuoneessa, 4. kerroksessa.

Nyt on jälleen aika suunnitella yhdessä ulkomaan matkaa vuodelle 2017. Helsingin viriketoiminta on järjestänyt ulkomaan matkoja joka toinen vuosi. On tullut toiveita, että tämä perinne jatkuisi. Tule paikalle keskustelemaan ja ehdottamaan, minne ja milloin haluaisitte lähteä matkalle.

Ensi vuoden huhtikuussa Helsingin kuurosokeiden viriketoiminta täyttää 15 vuotta. Voidaan keskustella, haluatteko yhdistää juhlan matkaan vai järjestetäänkö juhla erikseen. Jos et ole kiinnostunut matkasta, mutta haluaisit keskustella juhlasta, tule mukaan paikalle. Teidän toiveitanne kuunnellaan! Paikalla on kaksi yleistulkkia. Kahvitarjoilu (1 euro). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään perjantaina 7.10.

Pistekirjoituspiiri
Tiistai 18.10. kello 9.00–12.00 Iiriksessä, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimistolla. Frans Leijonin kokoushuoneessa, 4. kerroksessa. Pistekirjoitusopiskelua. Vetäjänä Marjo Pylväinen. Paikalla on kaksi yleistulkkia. Uudet ja vanhat opiskelijat ovat tervetulleita mukaan opiskelemaan tai kertaamaan pistekirjoitusoppia. Kahvitarjoilu (1 euro). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään perjantaina 14.10.

Tupperware-esittely
Torstai 20.10. kello 17.00–19.00 Iiriksessä, Suomen Kuurosokeat ry:n

keskustoimistolla, Frans Leijonin kokoushuoneessa, 4. kerros. Esittelijänä Niina Tuominen. Uusia tuotteita ja uusi kuvasto. Voi tilata tuotteita ja maksaa myöhemmin. Teemme myös jotain hyvää makeista tai suolaista Tupperwaren astioilla. Paikan päällä selviää mitä hyvää tehdään. Paikalla on kaksi yleistulkkia. Kahvitarjoilu (1 euro). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään maanantaina 17.10. Huomio! Jos olet ennen esittelyä kuntopiirissä ja haluat osallistua esittelyyn, kannattaa ottaa omat eväät mukaan.

Kommunikaatiopiiri
Keskiviikko 26.10. kello 9.30 - 12.00 liriksessä, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimistolla, Frans Leijonin kokoushuoneessa, 4. kerros. Aihe: Sielun siveltimellä. Vieraana Pirkko Pölönen kertomassa kokemuksistaan maalaamisen haptiikasta eli liikkeen ja tuntoaistin käytöstä. Pirkolla on ollut kaksi taidenäyttelyä kesän aikana Joensuussa. Tervetuloa tutustumaan tauluihin. Paikalla on kaksi yleistulkkia. Aloitamme ensin aamukahvilla, kahvitarjoilu 1 euro/henkilö. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään perjantaina 14.10.

Ennakkotieto! Kauneuspäivä ja Oriflame-esittely ovat lauantaina 12.11.

Terveisin virikeohjaaja Anita Palo. anita.palo@kuurosokeat.fi, tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896. ■

◆ Tapahtumia

Peurunkaan viihtymään ja ideoimaan

Aika ja paikka: 4.–6.11.2016 Kylpylähotelli Peurunka, Peurungantie 85, Laukaa

Tervetuloa mukaan ideoimaan yhdessä tulevaa toimintaa vuodelle 2017 ja virkistäytymään mukavassa seurassa. Joukkoon sopivat kuulonäkövammaiset nuoret aikuiset (16–29-vuotiaat) ja nuoremmat (7–15-vuotiaat) perheen kera. Alle 18-vuotiaat tarvitsevat yksin tullessaan huoltajan lupakirjeen.

Ohjelmassa on sopivasti keskustelua, suunnittelua, vapaata aikaa ja liikuntaa. Yleistulkkausta ei ole käytettävissä, joten tilaathan oman tulkin tai avustajan mukaan.

Viikonlopun hinta on nuorilta 93,50 euroa, 7–14-vuotiaat pääsevät lisävuodehinnalla vanhempien seurassa. Aikuisilta perimme täyden hinnan eli 187 euroa/henkilö. Hinta sisältää majoituksen jaetussa kahden hengen huoneissa, ruokailut ja kylpylän sekä kuntosalin käytön. Muut palvelut ovat lisämaksullisia ja tilattavissa itse erikseen suoraan kylpylästä. Myös matkat jokainen huolehtii itse. Tulkeille/avustajille ja osallistujille on varattu kiintiöpaikkoja rajoitetusti. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Aloitetaan ohjelma perjantaina kello 16.30 hotellin pääaulassa ja päätetään viikonloppu sunnuntaina kello 12.00.

Ilmoita yhteystiedot, syntymäaika ja mahdollinen erityisruokavalio. Sitovat ilmoittautumiset 4.10.2016 mennessä ja lisätiedustelut: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai tekstiviestit 040 774 9207. ■

Valkoisen kepin päivä

Kansainvälistä valkoisen kepin päivää vietetään 15. lokakuuta. Päivän tarkoituksena on tehdä tunnetuksi valkoista keppiä ja kiinnittää suuren yleisön ja asiantuntijoiden huomio näkövammaisten liikkumiseen sekä liikenteen ja ympäristönsuunnittelun kysymyksiin sokeiden ja heikkonäköisten kannalta. ■

Äänikirja sisar-Aunesta

Raili Ojala-Signellin kirja ”Sokealle silmänä, kuurolle kielenä: kirjoituksia kuurojen- ja sokeaindiakonissa Aune Ihalaisen elämästä” on nyt saatavilla äänikirjana Näkövammaisten liiton lukupalvelusta. Kirjaa voivat tilata näkövammaiset, joiden haitta-aste on vähintään 50 %. Tilaukset puhelimitse ma-pe klo 10-14 numerosta 09-3960 4681 tai sähköpostitse lukupalvelu@nkl.fi. Myös Celia on ottanut - ilmeisesti kovan painostuksen vuoksi - kirjan tuotantoonsa ja se ilmestyy myöhemmin tänä vuonna. Kirjaa voivat ilmestyttyään tilata kaikki Celia-kirjaston asiakkaat. ■

Uusi alue ilmoituksille

Kerhot ja muutkin tahot ovat tiedustelleet nopeampaa ilmoituskanavaa kuin kerran kuussa ilmestyvä Tuntosarvi. Tuntosarveen tulevia ilmoitukset laitetaan jo ennen lehden ilmestymistä teksti-tv:n sivulle 554. Jatkossa kuurosokeiden omia ilmoituksia voivat kaikki THP:n asiakkaat seurata myös postirobotin uudella alueella nimeltä kuurosokeiden-ilmoitukset. Jos haluat ilmoittaa tapahtumasta kuurosokeiden-ilmoitukset-alueella lähetä tapahtumatieto osoitteeseen tiedotus@kuurosokeat.fi. Koska kaikki eivät seuraa THP.n postirobotin alueita tulee ilmoitukset edelleen julkaista myös Tuntosarvessa. Kuurosokeiden-ilmoitukset-alueelle on siirretty automaattisesti kaikki vanhan kuurosokeiden.lehdet-alueen tilaajat. Jos olet saanut ilmoituspostia tämän lehden ilmestymiseen mennessä sinun ei tarvitse tehdä mitään. Muut voivat liittyä alueelle samalla tavoin kuin muillekin THP:n alueille. ■

Seuraavat ilmoitusten jättöajat

Marraskuun tapahtumia koskevat ilmoitukset ja ne tapahtumat joiden ilmoittautumisaika päättyy marraskuussa: viimeistään maanantaina 3.10. klo 12 mennessä. ■